Webinarium nt. „Administracja Publiczna jako lider działań proekologicznych” - 16 września 2021 r.

16 września 2021 r. przedstawiciel Narodowego Instytutu Samorządu Terytorialnego uczestniczył w webinarium nt. Administracja Publiczna jako lider działań proekologicznych. Spotkanie rozpoczęło się od postawienia niezwykle istotnego pytania – „czy demokracja może uratować środowisko naturalne?” Jeśli tak, kto powinien wziąć za to odpowiedzialność.

Podczas spotkania wspomniano, że wielkie firmy i korporacje bardzo często skupiają się na krótkotrwałych celach i na perspektywie osiągnięcia zysków podczas gdy sfera biurokracji (sektor publiczny) często patrzy na świat w szerszej i dalekobieżnej perspektywie. Sytuacja ta niewątpliwie wymaga natychmiastowej zmiany.

Na spotkanie zaproszono czterech ekspertów reprezentujących różne dziedziny życia społecznego.

Prowadzący poprosił ekspertów oraz uczestników o wyobrażenie sobie, że mają wziąć udział w grze video „uratujmy naszą planetę”. Każdy z uczestników mógłby wcielić się w dowolną rolę osoby decyzyjnej mającej wpływ na zmiany klimatu i ratowanie środowiska. Eksperci oraz uczestnicy podzielili się swoimi przemyśleniami dotyczącymi roli poszczególnych organów w tej kwestii oraz odpowiedzialności za obecny stan rzeczy i możliwych rozwiązań, które należy wprowadzić w najbliższej przyszłości.

Po pierwsze, rządy poszczególnych krajów powinny przyjąć odpowiednie strategie i regulacje prawne uwzględniające wydatki oraz politykę administracji publicznej wobec spraw związanych ze środowiskiem.

Również władze lokalne (np. burmistrzowie) mogą być źródłem inspiracji i wprowadzania zmian w życiu codziennym oraz administracji lokalnej – zarządzanie metodami pracy, organizacją zadań i funkcjonowania urzędów. Ważne, aby władze lokalne współpracowały ze sobą tworząc sieć połączonych samorządów oraz umożliwiając wymianę doświadczeń odraz dobrych praktyk.

Jeden z ekspertów zwrócił uwagę, iż władze lokalne powinny wzmacniać wpływ małych społeczności na sprawy środowiskowe. Władze samorządowe muszą ściśle współpracować zarówno z rządem jak i sektorem prywatnym w tej kwestii. Samorządy mogą wpływać na sposób postrzegania środowiska przez duże firmy oraz przez zwykłych obywateli. Tylko taka współpraca zapewni oczekiwane efekty i przyniesie wymierne skutki.

Kolejny z ekspertów zauważył, iż rolą premiera każdego kraju jest wpływ na cały rząd oraz na sektor publiczny w celu wprowadzenia zmian przyjaznych środowisku i klimatowi. Zauważono, iż sektor publiczny to skomplikowana struktura i rolą premiera i rządu jest wyznaczanie kierunku zmian i skuteczne ich egzekwowanie.

Eksperci poruszyli kwestię transformacji sfery zamówień publicznych w bardziej „zieloną” i neutralną dla środowiska. Należy wprowadzić szereg zmian prawnych i ustanowić schematy postępowania aby obieg dokumentów i działanie urzędów było bardziej skuteczne. Unia Europejska wspiera ideę „zielonej biurokracji” i jest gotowa na podjęcie debaty w sprawie sformułowania regulacji prawnych dotyczących omawianych kwestii. Zasadnym jednakże jest pytanie, jak daleko poszczególne rządy powinny ingerować w system prawy w celu promowania i ułatwiania „zielonej biurokracji”.

Omawiano również rolę obywateli i ich wpływu na władze lokalne w sprawie promowania aspektów związanych ze środowiskiem. Zasugerowano, że jednym z podstawowych i elementarnych elementów kontroli są wybory samorządowe (odbywające się średnio co 4 lata). Obywatele mogą rozliczyć włodarzy z tego co zostało zrobione pomiędzy jednymi wyborami a drugimi i czy okres ten nie został zmarnowany. Obywatele jako członkowie sektora prywatnego mogą naciskać na władze lokalne i domagać się wprowadzenia skutecznych i natychmiastowych zmian. To obywatele bez wątpienia mogą wyznaczać cele dla władz, np. wprowadzenia „dobrych praw” i skuteczne ich egzekwowanie. Należy podnosić świadomość ludzi i władz oraz promować kwestie ochrony środowiska i klimatu. Wprowadzenia dodatkowych kar i konsekwencji prawnych może okazać się nieskuteczne.

Reasumując, administracja publiczne jest kluczowym elementem w sprawie promowania spraw dotyczących ochrony środowiska i wprowadzania zmian w życiu codziennym obywateli. Sektor publiczny ma wpływ zarówno na duże firmy jak i na poszczególnych obywateli. Warto pamiętać, że duże firmy nie niszczą wyłącznie środowiska w celu maksymalizacji swoich zysków. Wnoszą one innowacyjne podejście, inwestują w systemy ochrony klimatu. W związku z tym, sektor prywatny powinien również uczestniczyć w dyskusji i zmianach na rzecz środowiska. Zmiana nastawienia i podnoszenie świadomości w tych kwestiach wymaga szeroko zakrojonej współpracy wszystkich stron zainteresowanych. Wiele zależy od osób decyzyjnych w obu sektorach i ich chęci działania. Mogą oni przekonywać innych, stanowić przykład do naśladowania. „Zielona biurokracja” bardzo często uznawana jest za zbyt kosztowną i przez to wykluczana jest z sektora zamówień publicznych. Należy wprowadzić natychmiastowe zmiany, aby zmienić ten stan rzeczy.

Spotkanie zakończyło się wymownym cytatem: „Pamiętajmy, że codziennie pożyczamy świat od naszych dzieci. Władze muszą pamiętać i myśleć o przyszłych pokoleniach, nie należy skupiać się wyłącznie na dniu dzisiejszym.”